

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Id ipsum ex Patribus statuitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

dentia opere præstuntur creaturæ. Naturis, ut fiant, & voluntatibus autem, ut sine suo iussu, vel permisso nihil faciant, & circa med. cit. cap. 4. & 3. lib. de Trinit. Nihil enim fit, cassibiliter, & sensibilibiter, quod non de interiori aula summi Imperatoris, aut iubeatur, aut permittatur, secundum ineffabilem iustitiam pravorum, atque penarum, gratiarum, & retributionum in ista totius creaturæ amplissima quadam, immensaque republica, & 5. de Genes. ad litt. cap. 20. fide, dum iniqui iustos exercere permittuntur, explicat facula, quæ creaturæ, cum primam condita sunt, tanquam implicita indiderat, & quæ tamen in suis cursibus non explicarentur, si ea ille, qui condidit, prout motu administrare cessaret.

5. In eandem sententiam Augustini discipuli constanter scribunt, & concordēs de malorum scelerumque permissione ex providentia diuina. Prosper in Plal. 100. ad id Magna opera Domini & ad excerpta Genuesium dicit. 7. Fulgent. 1. ad Monim. cap. 26. sub init. & c. 27. Magnus Greg. lib. 33. Moral. c. 13. alias 18. & 19. ait: Scito ergo dispensationis ordine, unde sanire permittitur iniqui diaboli, inde perficior benignitas Dei. Similia habet cap. 10. alias 13. & lib. 34. cap. 6. & 7. dixeratque lib. 6. cap. 12. id quod exemplo refugientis ab una parte ambitus celorum, qui nequit non ad aliam accedere ambitus eiusdem explicuit Anselmus 1. cur Deus homo? cap. 15. med. subdens: ita quamvis homo, vel malus Angelus diuina ordinationi subiacere nolit, non tamen tam effugere valet, quia si vult fugere de sub voluntate iubente, currit sub voluntatem punientem (factum) & transi sub voluntate permittentis, ut fiat. Quo etiam spectant testimonia alia Patrum, quibus d. 3. probabimus id omne quod ab uno diuinæ providentiæ ordine recedit, necessariò in alium providentiæ eiusdem ordinem recidere. Audiendus est iterum Origenes hom. 3. in Genes. sub init. Memento: quod nihil sine Dei providentiæ fieri dicimus; non sine voluntate. Providentia namque est, quæ procurat, & dispensat, & prouidet quæ geruntur: voluntas vero est, quæ vult aliquid, vel non vult. Quare & ea, quæ sub Dei voluntatem non veniunt, sed sub eius solam permissionem, quæ solæ prauæ actiones, & peccata sunt diuinæ providentiæ ambitu docet contineri.

6. Sed & Chrysostomus iterum audiendus in 2. ad Timotheum cap. 4. homil. 8. in morali column. 2. Scito: Quod omnia Deus prouidet: quod liberi arbitrii conditi sumus: quod alia quidem operantur, alia vero permittit: quod nihil mali vult fieri: quod non ex sola ipsius voluntate fiant omnia sed ex nostra quoque. Mala omnia ex nostra tantummodo sunt: bona omnia ex voluntate nostra, & ipsius adiutorio: quod nihil ipsum latet, non tamen quia nihil ipsum latet idcirco omnia operatur ipse. Cyprian. lib. 1. epist. 3. ad Cornel. ad id Matt. 10. Nominis dno pascere asse veniunt, & neuter eorum cadit sine Patre vestro: legitur sine Patris voluntate: & subdit: cum ille, neque minima fieri sine voluntate Dei dicat existimat aliquid summa, & magna, aut non sciente aut non permittente Deo in Ecclesia Dei fieri eundem locum explicat Theodoretus ad id Ezech. 29. & merces non est reddita ei: his verbis: Per hoc declarat Deus, nihil se invito factum iri, Dno enim (inquit) pascere asse veniunt: & unus ex illis non cadit sine Patre vestro, qui in calce est. quem nihil latet eorum, quæ fiunt. Verum alia quidem ipse moderatur, alia vero fieri permittit modo libero. Non quidem quia Dei erga actiones prauas moderamen, & providentiam omnem abiciat, cum eius admittat erga illas permissionem, sed quia non sola eius permittitua voluntas (in qua eius erga illas providentia præcipue stat) apponendis eis interueniat, quin nostræ voluntatis determinatio expectetur, ut viriulque & prouidentia Diuinæ, & arbitrii potestas subdantur, iuxta Damascenum recitatum numero 4. sub init. ex quo modum hunc loquendi desumpsit, & 5. Epitomes diuin. de-
cretor.

7. Porro & eandem locutionem mutuatur ex Damasceno fuit Nemefius de anima, & eius facultatibus (qui Philosophiæ titulo Nysseno tribuebatur) dum (ut refertur, ac eius libro non extat) providentiam esse eorum quæ uno sunt in nobis eodem sensu explicandus est, immo

& se ipse explicat cap. 40. post med. dicens: cum in nostra sit aliquid potestate, & prouidentia sit, necesse est ab utrisque quæ sunt euenire. Nam si ex altero tantum acciderent, non esset alterum. Sed, cum, quæ sunt, mixta sint, aliquando præficientur à nostra voluntate, aliquando fient ratione prouidentis, aliquando manabunt ex utroque, cap. 44. colum. 2. Non omnia, quæ prouidentia geruntur natura sunt, est, quæ natura sunt, prouidentia ministrantur. Multa enim, quæ Dei prouidentia accidunt, non sunt natura opera: ut de eo, qui hominem occidit offendimus: est enim pars prouidentia natura, non ipsa prouidentia: ac deinceps singulas res, & actiones, tam bonas, quam malas diuina prouidentia gubernari ostendit. Unde constat Damascenum, Theodoretum, Nyssenum, vel potius Nemefium, eis etiam locis, quibus abutitur quispiam contra actionum nostrarum, prauarum præsertim, diuinam prouidentiam posset, fuisse ab eis maxime assertam illam, & vindicam.

CERTAMEN III.

A ratione, & explicatione prouidentia
Diuinæ erga actiones prauas,
eadem probatur conclusio.

1. Rationes ad prouidentiam Dei erga prauas actiones offendendam in datis scripturæ, & Patrum testimoniis, dandisque certam. 4. fundamentum habent præcipuum: cum ex eis constet, sicut, & ratione naturali, Deum peccata punire, ac prouide, est de se inordinata essentia sua sunt, atque intrinsecus inordinabilia, (ut bene vidit S. Bonavent. in 1. d. 46. art. 1. quæst. 5.) extrinsecus autem ordinabilia à Deo sunt ad actum iustitiæ punitiuæ exercendum, citius, potiusque, quam à iudice creato. Item ordinabilia sunt peccata absolute commissa à peccatore ad poenitentiam, humilitatem, cautionem de cætero, maiorem in virtute opposita profectum, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus. Cum autem hi actus, etsi peccata, quorum occasione eliciuntur, essentialiter concernant, sint honestissimi, & subinde ex Dei misericordia, & gratia necessariò oriundi, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus. Cum autem hi actus, etsi peccata, quorum occasione eliciuntur, essentialiter concernant, sint honestissimi, & subinde ex Dei misericordia, & gratia necessariò oriundi, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus. Cum autem hi actus, etsi peccata, quorum occasione eliciuntur, essentialiter concernant, sint honestissimi, & subinde ex Dei misericordia, & gratia necessariò oriundi, ac in Deum charitatem feruentiorem, ut experimentis quotidianis, cum in nobis tum in aliis didicimus.

2. Secunda æque Catholica, & Dogmatica nostra, & communis conclusio probatur à ratione. Primò: quia cum prouidetur à Deo actioni honestæ eliciendæ ex libertate contrarietatis, (quam solam admittunt negantes putæ omissionis possibilitatem voluntati creatæ) nequit actioni honestæ (amori verbi gratia libero) prouideri, quin, & prauæ (odio scilicet) prouideatur: cum nequeat esse ad vnum extremum, quin & ad aliud oppositum sit libera potestas: atque circa actiones honestas, & liberas Dei prouidentia est ex parte actus primi: ergo & circa prauas. Probatur secundo ex dictis pro prima: etenim si ex peccati permissione enumerata, & enumeranda alia certam. 4. plurima, bona à Deo colligi possunt: ergo, & peccati permissio ex fine, & intentione colligendi, obtinendi habetur à Deo: ergo proprie Deus prouidet de peccatis, ut sint, tamen non intentione, permissiue tamen. Postrema consequentia euidens est: cum prouidentia, ut aliquid sit non intentione sed permissiue, iuxta huius prouidentis explicationem subliendam, nihil aliud sit, quam interna Dei dispositio, & voluntas permissiua, ut aliquid eueniat mali ex fine, & intentione

ff intentione